

τῆς ἀσυνήθους ἐξάψεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἡ φυσιολογία τῆς ὑφίστατο ἀκτινοβολοῦν τινὰ μεταμόρφωσιν.

— Πῶς μ' εὐρίσκετε ἀπόψε; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην τῆς μικρᾶς Κομήστρας ἀπεκρίθη διὰ ψιθυρισμοῦ ἐκφράζοντος ἀνεπιφύλακτον ἐπιδοκιμασίαν, ἥτις ἄλλως ἦτο εὐανάγνωστος ἐπὶ τοῦ προσώπου μου.

— Σὰς ἐζήτουν, ἐξηκολούθησεν, ὅπως σὰς δείξω τὸ ἀνθοκομείον, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὰ φῶτα εἶναι ὄντως μαγευτικόν. "Ελθετε!

Ταῦτα λέγουσα ἔλαβε τὸν βραχίονά μου καὶ διηκολούθησεν πρὸς τὸν ὑλοσκοπεῖν ἀνθῶνα, ὅστις ἡνοίγετο εἰς τὴν ἀντικεῖν ἄκρην τῆς αἰθούσης, παρατείνων μέχρι τοῦ δάσους διὰ λαβυρίνθων ἀειπρασίμων φυτῶν καὶ εὐωδιστάτων ἀνθέων τὴν λαμπρότητα τοῦ χοροῦ. Ἐνῷ ἱστάμεθα θαυμάζοντες τὰς κρυσταλλίνους λυχνίας, αἵτινες ἔστιλβον ἐν μέσῳ τῆς βλαστήσεως τῶν τροπικῶν, ὡς ἀστερισμοὶ ἄλλου ἡμισφαιρίου, προσήλθον διάφοροι χορευταὶ ζητοῦντες τὴν τιμὴν νὰ στροβιλίσωσι μετὰ τῆς κυρίας Πάλμα. Αὕτη ὁμως ἀπέπεμψε πάντας, καίτοι συνήνωσα μετὰ πολλῆς αὐταπαρνήσεως τὰς παρακλήσεις μου εἰς τὰς ἰδικὰς τῶν. [Ἐπεταὶ συνέχεια]

ΤΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ

"Οτι τὸ ἀνθρώπινον σιάλον εἶνε δηλητηριον ἀναφέρεται τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Πλινίου, ὅστις ἴσως τὸ παρέλαβεν ἐκ παραδόσεως τινος ἢ καὶ ἐξ ἑλληνος συγγραφέως. Καὶ κοινῶς δὲ πιστεύεται τοῦτο εἰς τινὰς χώρας τῆς Ἑλλάδος. Σκοπὸς τῶν ἐπομένων γραμμῶν εἶνε ἡ ἔρευνα κατὰ πόσον ἡ γνώμη αὕτη εἶνε ἀληθής.

Εἶνε πασίγνωστον ὅτι τὸ σιάλον ζῶων τινῶν πασχόντων ὠρισμένας ἀσθενείας ἔχει δηλητηριώδεις ἰδιότητας π. χ. τῶν κυνῶν, ὅταν πάσχουν λύσσω. Ἐπίσης τὸ δῆγμα ζῶων ἐξωργισμένων θεωρεῖται ἐπικινδυνώτερον τῶν μὴ τοιούτων. Ὁ γεραιὸς περιγηγητὴς Berkenmeyer ἀναφέρει ὅτι ἐν Κρήτῃ ὑπάρχουσι γυναικες τῶν ὁποίων τὸ δῆγμα εἶνε τόσο ἐπιβλαβὲς ὅσῳ τὸ τῶν λυσσώντων κυνῶν καὶ ὅτι οἱ δακνόμενοι θνήσκουσιν.

Ἐκ τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν γνωρίζομεν σήμερον ὅτι τὰ τραύματα χειροτερεύουσιν ὅταν ἔλθωσιν εἰς ἐπαρὴν μετὰ σπερμάτων σφηγίνων, τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσονται ἐπ' αὐτῶν περαιτέρω. Ἐπὶ τῶν τραυμάτων δὲ τούτων ἀνευρέθησαν καὶ οἱ βάκκιλοι, ἥτοι τὰ βακτηρίδια, τῶν ὁποίων καὶ ἐλάχιστα μόνον ἐξαρκοῦσιν ὅπως ἐπιφέρωσι τὸν θάνατον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως π. χ. οἱ βάκκιλοι τοῦ τετάνου. Ἡ ἐπαρὴ ἐπὶ τοῦ τραύματος ἀκαθάρτων ἀντικειμένων ἐπιφέρει πύησιν κακοήθη. Εἰς τοῦτο δὲ συνίσταται καὶ ὁ θρίαμβος τῆς νεωτέρης χειρουργικῆς, εἰς τὴν μετὰ προσοχῆς καὶ μεγάλῃς φροντίδος ἀπομάκρυνσιν καὶ καταστροφὴν τῶν σπερμάτων τῆς σήψεως. Ἐκ τούτου δὲ εἶνε λίαν πιθανόν ὅτι τραύμα προσελθὸν ἐκ δῆγματος λαμβάνει κακοήθη χαρακτῆρα οὐχὶ διότι τὸ σιάλον ἦτο δηλητηριώδες ἀλλὰ διότι μετ' αὐτοῦ ἦλθον εἰς ἐπαρὴν βακτηρίδια. Ἐνίοτε μεγάλα ἐκ δῆγματος τραύματα ἐνοῦνται πάραυτα ἐνῷ ἄλλοτε μικραὶ τρώσεις διατρέχουσιν ἐπικινδύνως. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ διακρίνωμεν πάντοτε, ἂν ἡ χειροτέρευσις τραύματος τινος προέρχεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ δῆγματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου παρεισέδυσαν σπέρματα σφηγίνα, ἢ ἂν ὄντως τὸ σιάλον ἦτο δηλητηριώδες.

Ἐὰν μετὰ τὸ τραῦμα ἐπέλθῃ ἰσχυρὰ αἱμορραγία

συμπαράσφει, ὅταν αἱ περιστάσεις εἶνε εὐνοϊκαί, καὶ τὸν παρεισέδυσαντα ἴδω. Ἐνεκὰ τούτου ὑπάρχει καὶ παρὰ τῷ λαῷ ἡ συνήθεια ν' ἀφίνεται τὸ τραῦμα νὰ τρέξῃ. Εἰς ἄλλας περιστάσεις ὑποβοηθοῦμεν τὴν ῥοὴν ταύτην διανοίγοντες τὸ τραῦμα διὰ τοῦ μαχαίριου, ἐὰν μετὰ ὑποπτον δῆγμα δὲν ἔρρευσεν πολὺ αἷμα. Πρὸ τινῶν ἐτῶν θηριοδαμαστής τις ἐν Βερολίῳ ἐδήχθη ὑπὸ τίγρειως εἰς τὸν βραχίονα. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔρρευσεν ποσὺς αἷμα ἀπὸ τοῦ τραύματος, διότι οἱ ὀδόντες εἰσέδυσαν ἐντὸς τῶν μυῶν χωρὶς νὰ σχίσωσι τὸ δέρμα ἐπροτάθη εἰς αὐτὸν νὰ διανοιχθῇ τὸ τραῦμα διὰ μαχαίριου· ἀλλ' οὗτος ἀπέκρουσε τοῦτο μειδιῶν. Ἐν τούτοις ἡ κατάστασις αὐτοῦ μετ' ὀλίγον ἐδεινώθη, οὕτω δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέθανεν ἐκ δηλητηρίασεως τοῦ αἵματος. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην εἶνε εἰς ἡμᾶς ἀδιάφορον ἂν τὸ σιάλον ἦτο δηλητηριώδες καὶ θανατηφόρον ἢ ἂν ἐπὶ τῶν ὀδόντων τοῦ θηρίου εὐρίσκοντο προσκεκολλημένα σφηγίνα σπέρματα προερχόμενα ἐκ τοῦ παλαιοῦ κρέατος διὰ τοῦ ὁποίου ἐτρέφετο. Πιθανὸν νὰ συνήργησαν καὶ τὰ δύο αἴτια. Πρὸς ἐξηγήσιν δὲ τίνι τρόπῳ σιάλον καὶ σφηγίνα σπέρματα συνηγωνιμένα δρῶσιν ἐντονώτερον ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν πρῶτον τίνι σημασίαν ἔχει τὸ σιάλον εἰς τὰς ζωϊκὰς λειτουργίας.

Τροφαὶ ἐρχόμεναι εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ σιάλου ἀποσυντίθενται, ἀδιάλυτοι ἐνώσεις μεταβάλλονται εἰς διαλυτάς, τὸ ἄμυλον μεταβάλλεται εἰς δεξτρίνην ἢ σάκχαρον. Εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ὀδόντων λοιπὸν μασσωμένους προστίθεται ἐντὸς τοῦ στόματος οὐσία, ἥτις ὀα προκαλέσῃ τὴν χημικὴν ἀποσύνθεσιν, τὸ σιάλον. Ἐπομένως ὅλα αἱ οὐσίαι αἵτινες ἀποσυντίθενται παρέχουσιν ἔδαφος καλλιεργήσιμον εἰς πληθὺς μικροτάτων, μικροσκοπικῶν ὄντων, οἷα εἶνε τὰ βακτηρίδια, οἱ βάκκιλοι καὶ ἐν γένει ὅσα ὄντα ὀνομάζομεν σφηγίνα σπέρματα. Ταῦτα κατὰ τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐκκρίνουσιν οὐσίας αἵτινες δρῶσιν ἐπὶ τῶν πέριξ ἀποσυνθετικῶς καταστρέφουσιν καὶ θανατοῦσιν αὐτάς, ἥτοι προκαλοῦσι τὴν σήψιν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν οὐσιῶν ὀργανικῶν μὴ ἐχουσῶν πλέον τὴν ἐκ τῆς ζωῆς ἀντοχήν.

Ἐὰν μετὰ τοῦ δῆγματος εἰσέλθῃ καὶ σιάλον εἰς τὸ τραῦμα, τὸ ρέον αἷμα ἀποπλύνει αὐτὸ καὶ οὕτω ἐμποδίζει τὴν δηλητηριώδη δρασίν. Ἐὰν ὁμως δὲν αἱμορραγήσῃ τὸ τραῦμα, τότε ἐντὸς αὐτοῦ ἐμβολιάσθη σιάλον μετ' αὐτοῦ δὲ καὶ ὅσα βακτηρίδια περιείχοντο ἐντὸς τοῦ σιάλου. Ἐνῷ δὲ τὸ σιάλον διαλύει τὰς εἰς αὐτὸ τυχόν διαλυτάς οὐσίας, τὰ βακτηρίδια εὐρίσκουσι παρὰ τῶν δι' αὐτὰ ἔδαφος, καὶ ὡς φυτὰ, διότι τὰ μικροτάτα ταῦτα ὄντα εἶνε φυτὰ, ἀναπτύσσονται διαφιλόως καὶ ἀφθόνως. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται διατὶ τὰ ἐκ δῆγματος τραύματα εἰς τινὰς περιπτώσεις εἶνε τρομερά.

Ἡ πεπτικὴ δύναμις τοῦ σιάλου δρᾷ κυρίως εἰς οὐσίας αἵτινες ἔχασαν τὴν ἀντοχὴν τῆς ζωῆς, ἥτοι εἰς οὐσίας νεκράς. Ἐὰν λοιπὸν τὸ σιάλον ζῶον τινὸς ἔχει δηλητηρίου ἰδιότητος αὐτὰ εἶνε πρόξενoi ὠφελείας εἰς τοῦτο. Οὕτω τὸ σιάλον ζῶον τὰ ὁποῖα καταπίνουσιν τὴν τροφὴν ἀμάσσητον εἶνε πάντοτε πεπτικοτάτων ἢ δηλητηριωδέστατον. Τὸ σιάλον τῶν ὄρεων π. χ. κατ' οὐδὲν ὑστερεῖ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ πεπτικοῦ ὕγρου. Οἱ ὄρεαι ἀλείφουσι διὰ σιάλου τὴν λείαν τῶν πρὶν ἢ καταπίωσιν αὐτὴν ἀμάσσητον διὰ τοῦ σφρυγγός, καὶ ἐπομένως ἡ τροφὴ αὐτῶν ἀποσυντίθεται εὐκόλως.

Ὁ ἴσος τῶν ὄρεων ἀποκρίνεται ὑπὸ ἀδένων ὁμοίων πρὸς τοὺς σιαλογόνους· συνεπῶς ἦτο πολὺ φυσικὸν ὅτι ἐγένοντο παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς δράσεως τῶν δύο τούτων ὕγρων. Ὁ Γάλλος φυσιοδίης Γωτιὲ συνεπύκνωσε δι' ἐξατμίσεως σιάλον καθ' ὅλους τοὺς κανόνους τῆς ἐπιστήμης καθαρὸν ἐξ ἄλλων μιγμάτων ἀπὸ τοῦ

στόματος καὶ διὰ μικρῶν κλυσματιῶν ἐνέχυσεν αὐτὸ εἰς τὰς φλέβας μικρῶν πτηνῶν. Τὰ ζῶα πάραυτα ἐδειξάν τα αὐτὰ φαινόμενα τὰ ὅποια θ' ἀνεφάνοντο ἐν ταῦτα ἐδάκνοντο ὑπὸ ὄφους· κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου, ἐκλονίζοντο διαρκῶς, δὲν ἠδύναντο νὰ φύγῃσι καὶ ἀπέθανον μετὰ σπασμῶν. Τὰ αὐτὰ παρατηρήθησαν καὶ εἰς τὰ ὑδροχοιρίδια καὶ εἰς τοὺς κονίλους.

Ἀφ' ἐτέρου δὲ κατεδείχθη ὅτι ἰσὺς ὄφρων ἀραιωθείς δι' ὕδατος δρᾷ ἀπαρραλλάκτως ὅπως τὸ πεπτικὸν ὕγρυν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται καὶ τὸ γεγονός ὅτι τὰ πτώματα τῶν θηηκόντων ἐκ δηλημάτων ὄφρων ἀποσυντίθενται ταχέως.

Ἐάν μετὰ τὸ δηγμὰ ὄφως δὲν ἐπέλθῃ ἐντὸς ὀλίγου ὁ θάνατος ἀναπτύσσονται περὶ τὸ τραῦμα φαινόμενα καταδεικνύοντα ὅτι οἱ περὶξ ἱστοὶ ἐνεκρώθησαν. Ἐν πρώτοις ἀναπτύσσεται ἰσχυρὰ διόγκωσις, μετ' οὗ μολὺ λαμβάνουσα τὸ χροῖμα πεπηγότος αἵματος. Ἡ διόγκωσις εἶνε σπαιτώδης κατὰ τὴν ἀφὴν καὶ ἐπ' αὐτῶν σχηματίζονται κύστεις. Αἱ κύστεις διαρρήγνυνται μετὰ τινας ἡμέρας καὶ ἄρχεται πύσις ἰσχυρὰ, ἡ δὲ ἐπιφάνεια τῆς σχηματιζομένης ἐλκώδους ἐπιφανείας ἐκκρίνει κίχισμον ἰχθῶρα. Αἱ σάρκες κατατέμνονται εἰς ῥάκη. Ὅταν ἡ πύσις διαρκέσῃ πολὺ καταλαμβάνονται ὑπὸ ταύτης καὶ τὰ ὅσπῃ, ὁ δὲ δηγθεὶς τελευτᾷ τὸν βίον ἕνεκα δηλητηριάσεως τοῦ αἵματος προσελθούσης ἐκ τῆς πυήσεως.

Ἐάν ὁ θάνατος ἐπέλθῃ ταχέως τὰ φαινόμενα ταῦτα περὶ τὸ τραῦμα δὲν εἶνε τόσον σαφῆ. Κατὰ τὸ εἶδος δὲ καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ ὄφους, κατὰ τὸ ποσὸν τοῦ ἰοῦ καὶ κατὰ τὴν ἑδραν τοῦ δηγματος ἐπέρχεται καὶ ὁ θάνατος βραδύτερον ἢ ταχύτερον.

Εὐθὺς μετὰ τὴν δηξίν αἰσθάνεται ὁ δηγθεὶς ὑπὸ ὄφους τρομερὸν πόνον, τὸν ὅποιον διαδέχεται ταχεῖα κόπωσις, σπενχωρία, ἀδυναμία. Ὁ δηγθεὶς εἶνε ὡς παράλυτος. Ὁ σφυγμὸς γίνεται μικρὸς καὶ βραδύς, ἐπέρχεται δὲ δύσπνοια. Ὁ ἰσὺς ἤρχισε νὰ παραλύῃ τὴν καρδίαν καὶ τοὺς μῦς τῆς ἀναπνοῆς. Ψυχρὸς ἰδρὼς καλύπτει τὸ σῶμα, μετὰ τῆς δυσπνοίας δὲ ἐπέρχεται στενωχωρία, λιποθυμία καὶ σπασμοί. Μετὰ τῆς ἀδυναμίας δὲ ταύτης τοῦ σώματος συμβαδίζει καὶ ἡ νάρκη τοῦ πνεύματος· ἡ διάνοια εἶνε συγκεχυμένη, ἐπέρχεται δὲ ὑπνηλία ἀκατανίκητος. Ὁ δηγθεὶς δὲν αἰσθάνεται πλέον τοὺς πόνους, ὁ δὲ θάνατος ἐπέρχεται ἐν μέσῳ ἀναισθησίας καὶ παντελοῦς ἀδιαφορίας τοῦ ἄρρωστου.

Κύνες δακνόμενοι ὑπὸ ὄφρων ὠρύονται διὰ μεγάλων ὕλακων, ἐνῶ τραυματιζόμενοι ἰσοδύναμως διὰ βελόνης δὲν φωνάζουσι τόσον. Ἀνθρώποι δηγθέντες ὑπὸ ὄφρων διηγοῦνται ὅτι κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν ὀδόντων εἰς τὸ κρέας διέρχεται ὡς κύμα ὅλον τὸ σῶμα δυσπερίγραπτον αἰσθημα πόνου ἐξ οὗ ἀναγκάζονται νὰ φωνάζωσιν. Οὐδεὶς ἄλλος τραυματισμὸς προκαλεῖ ὅμοιον τι αἰσθημα.

Ἡ μορφή τῶν ὀδόντων τῶν ἰσοδύλων ὄφρων καὶ ὁ τρόπος τῆς δράσεως τοῦ δηλητηρίου χρησιμεύουσιν εἰς αὐτοὺς πρὸς ἄλλαν τῶν λοιπῶν ζῶων. Ἐπειδὴ δὲ ὅσῳ μεγαλειότερος ὁ ὄφις τόσο καὶ τὸ θήρημα μέγα, ἡ ποσότης τοῦ ἰοῦ ἐξαρτάται ἐκ τοῦ μεγέθους τῶν ὄφρων. Ἐξωργισμένοι ὄφεις ἐκκρίνουσιν ἄφθονον ἰὸν καὶ εἰσάγουσι τοὺς ὀδόντας βαθέως. Ἡ ἐνέργεια ἐπομένως τοῦ ἰοῦ ἐκδηλοῦται πρὶν ἢ τὸ ζῶον ἀπομακρυνθῇ τοῦ ὄφους. Οἱ ὄφεις γνωρίζουσιν ὅτι ἡ λεία τῶν μετὰ τὸ δηγμὰ δὲν θ' ἀπομακρυνθῇ.

Οἱ ὄφεις ἐπιτίθενται κατὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν μεγάλων ζῶων μόνον ἐρεθιζόμενοι ἢ στενωχωρούμενοι καὶ υπεραπίζοντες ἑαυτούς. Ὁ κροταλίας ὄφις μάλιστα εἰδοποιεῖ διὰ τοῦ κροταλισματος αὐτοῦ τὰ ἄλλα μεγάλα ζῶα ὅτινα ἠδύναντο νὰ καταπατήσωσιν αὐτόν. ἐρεθιζόμενος ὁμοῦ δάκνει τὸν ἐρεθίζοντα αὐτὸν εἴτε

τὴν ῥάβδον δι' ἧς ἐρεθίζεται. Ἐν Αἰγύπτῳ περιφέρονται ὑπὸ τῶν θηριοδαμαστῶν κροταλίας χωρὶς νὰ δάκνουν αὐτούς. Μόνον δὲ ὅταν διὰ νυγμῶν ἐξερεθισθῶσι, διόγκουσι τὸν λαίμην καὶ ἀνορθούμενοι μὲ σπινθηρίζοντας ὀφθαλμούς δάκνουσι τὸν γεγυμνωμένον βραχίονα τοῦ γόητος, ὅστις ὁμοῦ ἐφρόντισεν ἤδη πρότερον ν' ἀφαιρέσῃ τοὺς δηλητηριώδεις ὀδόντας. Ἡ μεγαλειότερα ὁμοῦ τέχνη τῶν γόητων τούτων πρὸ τοῦ πλήθους συνίσταται εἰς τὸ νὰ συλλαμβάνωσι τοὺς κροταλίας, ν' ἀνοίγῃσι τὸ στόμα αὐτῶν καὶ πτύωσιν ἐντὸς, ὅτε τὸ ἐρπετὸν μένει ἀκίνητον ὡς ξύλον καὶ λαμβάνει οἰανδήποτε θέσιν δώσωσιν εἰς αὐτό. Ἀλλ' ἡ ἀκίνησις αὕτη δὲν προέρχεται ἐκ τοῦ σιάλου, ἀλλ' ἐκ πίεσεως ἣν ἀσχοῦσιν ἐπὶ τοῦ λαίμου διὰ τῶν δακτύλων. Ὡς γνωστὸν δὲ οἱ μάγοι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μωϋσέως ἐγνώριζον νὰ μεταβάλλωσι τὰς ῥάβδους τῶν εἰς ὄφεις, ἥτοι ναρκωμένων καὶ ῥαβδοειδῆς ὄφεις νὰ ἐπωναφέρωσιν εἰς κίνησιν. Τῆς νάρκης ταύτης ἀπαλλάσσονται οἱ ὄφεις δι' ἐλαφρᾶς θωπείας διὰ τῶν χειρῶν κατὰ μήκος τοῦ σώματος ἢ δι' ἐλαφροῦ τιναγμοῦ τοῦ ὅλου σώματος.

Ἐκ πείρας εἶνε γνωστὸν ὅτι καὶ ἄλλων ζῶων ἐρεθισμένων τὸ δηγμὰ εἶνε ἐπιδεδεικνύμενον καὶ δὲν ἐδείχθη εἰσέτι ὅτι ἡ δηλητηριώδης ἐνέργεια τοῦ σιάλου αὐξάνει μετὰ τοῦ ἐρεθισμοῦ. Ἀλλ' ὁ ἐρεθισμὸς καὶ ἡ ἐξόργισις εἶνε πνευματικαὶ λειτουργίαι. Τίνι τρόπῳ λοιπὸν δύναται ψυχικὴ λειτουργία, ὅλος, νὰ παραγάγῃ ὑλικὸν δηλητήριον ἀπὸ τῶν καὶ αἰσθητῶν διὰ τῶν αἰσθητηρίων; Καὶ ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀληθές.

Ἡ λύσσα τῶν κυνῶν παράγεται ἐκ τοῦ λυσσογόνου ἰοῦ ὁ ὅποιος εἶνε μολυσματικὸς καὶ μεταδίδεται ἢ ἀπὸ ἄλλων κυνῶν ἢ ἀπὸ ζῶων δηγθέντων ὑπὸ λυσσῶντων κυνῶν καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὁ τρομερὸς ὁμοῦ οὗτος ἰσὺς δύναται νὰ παραχθῇ καὶ διὰ τῆς φαντασίας. Ὁ Γάλλος ἱατρὸς Πιρὲλ διηγεῖται τὴν ἀκόλουθον περίπτωσιν: «Στρατιώτης τις χάριν παιδείας παρασκευασθείσης ἐν καιρῷ νυκτὸς ὑπὸ τῶν συναδέλφων του ἐφοδῆθη τὰ μέγιστα. Εὐθὺς μετὰ ταῦτα οὗτος προσεδέχθη ὑπὸ σπασμῶν, καύσου καὶ αἰσθηματος περισφιγέως περὶ τὸν λαίμην, ὑδροφοβίας καὶ ἀφθόνου σιχαλοροίας. Τὰ συμπτώματα ταῦτα ἠῦξανον καίπερ τοῦ στρατιώτου τεθέντος ὑπὸ κανονικῆν θεραπείαν, οὕτω δὲ ἂν καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐδέποτε ἐδήχθη ὑπὸ ζῶου ἀπέθανεν ἐξ ὑδροφοβίας.

Ἐπίσης ὁ Παστέρ ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τῇ 18 Ὀκτωβρίου 1887 περίστασιν ὑδροφοβίας κατὰ φαντασίαν. Ὁ ἀσθενὴς ἦτο δεινὸς πότης, οὐδέποτε δηγθεὶς ὑπὸ λυσσῶντος κυνός, φέρων δὲ ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς λύσσης, ἐξ ὧν καὶ ἀπέθανεν. Τέλος ὁ Ρόμπεργ διηγεῖται τὴν ἱστορίαν ἱατροῦ ὅστις ἐπειδὴ ἀνέτασεν ὁ ἴδιος πολλοὺς ἀποθάνοντας ἐκ λύσσης ἐνόμισεν ὅτι ἐνωφθαλμίσθη διὰ τοῦ λυσσογόνου ἰοῦ. Ἐχασε τὴν ὄρεξιν αὐτοῦ καὶ τὸν ὕπνον, ὁσάκις δὲ ἐπινεν ὕδωρ ἠσθάνετο πνιγμὸν καὶ σπασμούς εἰς τὸν λάρυγγα, ἥτοι τὰ συμπτώματα ἀρχομένης λύσσης. Ὅθ' ἀπέθνησκε δὲ ἂν μὴ κατάρθουν οἱ φίλοι του ἱατροὶ νὰ πείσωσιν αὐτὸν περὶ τῆς ἀνυπαρξίας τοῦ μολυσμοῦ. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας παρήλθον ὅλα τὰ ἀπειλητικὰ πρόδρομα φαινόμενα τῆς φρικτῆς νόσου.

Βεβαίως εἶνε ὑπερβολὴ τὸ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Βοσκίλφ λεγθὲν ὅτι ὅλοι οἱ πάσχοντες λύσσαν εἶνε κατὰ φαντασίαν ἀσθενεῖς καὶ νευρικοί. Τὸ ὅτι δὲ ἀποθνήσκουσι δὲν θεωρεῖ ὡς ἀπόδειξιν ὅτι ἡ νόσος δὲν εἶνε φανταστική. Ἡ φαντασία, ἔλεγεν ὁ ἱατρὸς οὗτος, εἶνε ἰσὺς φυσικο-ψυχικὸς ὅστις δύναται νὰ θανατώσῃ καὶ ἐνίοτε θανατῶναι. Σήμερον οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὴν ὑπαρξίν γνησίῳ ἰοῦ τῆς λύσσης καὶ νόσου

τοιαύτην γνησίαν διάφορον ὅλως τῆς κατὰ φαντασίαν. "Οτι ὁμοίως περὶ τῆς τρομερᾶς ταύτης νόσου ἐγείρονται ἀμφιβολίαι, αὐτὸ καὶ μόνον δεικνύει τὴν παράδοξον δύναμιν τῆς φαντασίας, ἥτοι τῆς ψυχικῆς ζωῆς, ἀπέναντι τοῦ σώματος. Εἰς τὸ σίαλον λοιπὸν τῶν ζώων ὑπάρχει ἴσος, ὁ ὅποιος εἰσέρχόμενος εἰς τὴν κυκλοφορίαν ἄλλων θερμοαίμων ζώων προκαλεῖ διάφορα νοσηρὰ φαινόμενα κατὰ τὸ ποσὸν αὐτοῦ καὶ τὴν ποιότητα. Ζῶα τινὰ ἔχουσιν ἀδένας ὁμοίους πρὸς τοὺς σιαλογόνους ἐν οἷς σχηματίζεται δριμύς δηλητήριον. Μεταξὺ δὲ τῆς ἀσθενοῦς δηλητηριότητος τοῦ σιᾶλου τῶν φυτοφάγων ζώων καὶ τοῦ δριμέως ἰοῦ τῶν ὄφρων, ἀραχνῶν τινῶν, τῶν σκορπίων κτλ. ὑπάρχουσι διάφοροι βαθμοὶ δράσεως τῶν δηλητηρίων. Τὸ δῆγμα π. χ. τῆς γάτας θεωρεῖται ἐπικινδυνώτερον τοῦ κυνός. Ἡ γάτα εἶνε καθαρῶς σαρκοφάγον ζῷον, ὁ κύων περισσότερον εἰθισμένος εἰς μικτὴν τροφήν καὶ ἡμερώτερον οἰκικὸν ζῷον ἢ ἡ γάτα. Τὸ δῆγμα ἐπίσης κυνῶν ἐρεθισμένων εἶνε κινδυνώδεστερον. Ἡ φαντασία γεννᾷ εἰς τὸ σῶμα δηλητήριον, ἐξ οὗ δύναται ὁ δηχθεὶς ν' ἀποθάνῃ ὡς ἂν νὰ ἐδάκνυτο ὑπὸ λυσσῶντος κυνός.

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΙΕΙΝΗ

Μέδον κατὰ τῆς διφθερίτιδος.

Ἐν Μονάχῳ εἶνε γνωστὸν ὅτι χήρα τις φαρμακοποιῶ ἐκεῖ κέκτηται ἀσφαλῶς κατὰ τῆς διφθερίτιδος δρῶν μυστικὸν φάρμακον· ὡς ἐκ τούτου εἰς πλείστας περιπτώσεις ζητεῖται ἡ ἀρωγὴ τῆς χήρας ταύτης ἀντὶ μικροῦ τιμῆματός. Προϊόντος τοῦ χρόνου ἤρχισαν καὶ πρόσωπα ἀνωτάτης περιωπῆς καθὼς καὶ κάτοχοι ὑψηλῶν θέσεων νὰ δεικνύουν ἐνδιαφέρον περὶ τοῦ μέσου αὐτοῦ, οὕτως ὥστε ὑπεκινήθη τὸ ζήτημα νὰ ἀγορασθῇ τὸ μυστικὸν δημοσίᾳ δαπάνῃ, χάριν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, καὶ νὰ τύχῃ γενικῆς διαδόσεως. Αἱ διαπραγματεύσεις εἶχον προχωρήσῃ τὸσον ὥστε εἶχεν ὀρίσθῃ ἤδη τὸ ποσὸν 100,000 μάρκων διὰ τὴν ἐξαγοράν τοῦ μυστικοῦ. Αἴφνης ὁμοῦς ἐσταμάτησεν ἡ ὑπόθεσις, ἔνεκα δημοσιεύματος ἱατροῦ τινος δηλοῦντος ὅτι εὑρεν ἐκ τίνων οὐσιῶν ἀπαρτίζεται τὸ μυστικὸν τοῦτο φάρμακον.

Ὁ Δόκτωρ Α. Κρύχε ἔλαβε κατὰ συγκυρίαν εἰς χειράς μικρὸν ὑπόλοιπον τοῦ ἐν λόγῳ φαρμάκου, ἐν τῷ ὁποίῳ εὗρίσκετο τεμάχιον φυτικῆς οὐσίας, ἥς ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις ὁμοῦ μὲ τὴν χημικὴν ἔρευναν ἀπεκάλυψε τὴν καταγωγὴν τοῦ μυστικοῦ φαρμάκου. Ὁ ἐν λόγῳ ἱατρὸς καὶ πρῶην φαρμακοποιὸς δημοσιεύει εἰς τὴν «Ἱατρικὴν Ἐπιθεώρησιν» τὸν τρόπον τῆς παρασκευῆς τοῦ φαρμάκου, ὥστε δὲν εἶνε πλέον ἀνάγκη νὰ ὑποβληθῇ εἰς θυσίας τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Τὸ ρηθὲν μέσον εἶνε κατ' αὐτὸν χόρτον ὑπαγόμενον εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν κυνοδηλητηρίων (Hundsgewächse) καλεῖται δὲ Βίκος ἢ Ζίννγρυν, (Wicke oder Sinngrün). Ἡδὴ εἰς παρωχημένους αἰῶνας ἔθεωρετο ὡς καλὸν μέσον κατὰ τῆς «κακολαιμίδος». Τὸ φυτὸν τοῦτο ἐνέχει οὐσίαν ἐκ τῶν καλουμένων «καρδιοτονικῶν» ἐνεργοῦσαν ὡς φαίνεται διαλυτικῶς καὶ ἀπωθητικῶς ἐπὶ τῶν διφθεριτικῶν μεμβρανῶν. Εἶνε ὁμοῦς ἀνεύ ισχύος κατὰ τῶν δηλητηριάσεων τοῦ αἵματος, αἵτινες ταχέως ἀναπτύσσονται, ὡς ἐπακολουθεῖ ματα τῆς διφθερίτιδος, ὅταν ἡ ἐπιδημία εἶνε κακῆς φύσεως, καὶ ἐπιφέρουσι δυστυχῶς πολλάκις τὸν θάνατον. Πρέπει δὲ τὸ φάρμακον νὰ εἶνε πάντοτε προσφάτως παρασκευασμένον, διότι χάνει ἤδη μετὰ τινὰς ἡμέρας

τὴν δραστηότητά του. Ὁ Δόκτωρ Κρύχε ἐλπίζει ὅτι θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐτοιμάσῃ διατηρήσιμον μορφήν αὐτοῦ, ἥτις τότε θὰ χορηγῇται καὶ ὑπὸ τῶν φαρμακείων.

Ἡ τέχνη τοῦ μὴ γηράσκειν.

Πολὺς λόγος γίνεται νῦν ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ τοῦ πρὸς ἐπίσκεψιν ἐκεῖ διαμένοντος Ἀμερικανοῦ δόκτορος Ἐβερν Ἀλε, συγγραφέως πολλῶν βιβλίων, διακρινομένου ὁμοῦς ἰδίως ἐκ τοῦ ὅτι, ἐνῶ εἶνε ἡλικίας 72 ἐτῶν, φαίνεται ὡς τριακοντούτης, κατὰ τοῦτο δὲ εἶνε μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδος του. Εἰς τοὺς πολυαριθμοὺς ἐρωτῶντας αὐτὸν πῶς κατώρθωσε νὰ διατηρηθῇ οὕτω νέος, ἀπαντᾷ ὁ προσνής γέρον, ὅτι τῆς τέχνης τοῦ μὴ γηράσκειν τὸ μέγα μυστήριον συνίσταται πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ κοιμᾶται τις ἐπαρκῶς. Αὐτὸς τοῦλάχιστον προσεπάθει ἀνέκαθεν ν' ἀπολαμβάνῃ τοῦλάχιστον δεκάωρον ἀδιάκοπον ὕπνον καθ' ἡμερονύκτιον. Πρὸς τούτοις πρέπει ὁ ἄνθρωπος νὰ τρώγῃ ἐν ἀνέσει. Ἰδίως ὁμοῦς πρέπει πᾶς, ὅστις θέλει νὰ διατηρηθῇ νέος, νὰ φυλάσσεται ὅσον δύναται ἀπὸ πνευματικῆς τε καὶ σωματικῆς υπερκοπώσεως. Ὁ Βάλτερ Σκῳτ καὶ ὁ Βύρων ἐδέχοντο τρεῖς ὥρας ἡμερησίας πνευματικῆς ἐργασίας ὡς τὸ ἀνώτατον ὄριον τὸ ἐπιτρεπόμενον, ὁ δὲ κ. Ἀλε φρονεῖ ὅτι καὶ τὸ ὅριον τοῦτο δύναται μᾶλλον νὰ εἶνε κατώτερον ἢ ἀνώτερον. Οὐδὲν ἔχει τὸσον λυπηρὰς συνεπειὰς ὅσον ἡ πολλὴ κούρασις.

Ἡ χολέρα κατὰ τὸ προδεχῆς θέρος.

Ὁ καθηγητὴς Κῶχ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν φοβεῖται γενικὴν, ὡς πολλοὶ ἄλλοι, ἐπιδημίαν χολέρας κατὰ τὸ προσεχὲς θέρος, πιστεύει δὲ ὅτι μόνον σποραδικῶς θὰ ἐμφανισθῇ ἡ νόσος αὕτη. Ἐκ τῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας ἔκαμεν ἐν Ἀλλῇ, ὅχι μόνον δὲν ἐφθασεν εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς περὶ τῆς χολέρας θεωρίας του, ἀλλὰ τούναντίον ἐνισχύθη εἰς τὴν ὑπὲρ αὐτῶν πεποίθησίν του. Φρονεῖ ἔτι ὅτι ἡ χολέρα μετηνέχθη εἰς τὸ φρενοκομεῖον τοῦ Νειτλέδεν, παρὰ τὴν Ἀλλῆν, ὑπὸ νοσοκόμου μετατεθέντος ἐκεῖ κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ ὅτι ἡ λυπηρὰ κατάστασις τοῦ ἱδρύματος ἐκείνου, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν τήρησιν τῶν ὑγιεινῶν ὄρων, συνετέλεσεν εἰς τὴν διάδοσιν καὶ διατήρησιν τοῦ λοιμοῦ. Συνεπεία τούτου ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις θὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν πρὸς τὰς διαφόρους κυβερνήσεις τῶν γερμανικῶν κρατῶν ὅπως γίνῃ ἐπισταμένη καὶ σύντονος ἐξέτασις τῶν ὑγιεινῶν ὄρων, οἵτινες ἐπικρατοῦσιν εἰς τὰ διάφορα κοινόδια, ἥτις φρενοκομεῖα, νοσοκομεῖα, σχολαὶς, φυλακὰς κλπ., ὅπως ἀρθῶσιν αἱ εὐνοίαι διὰ τὴν διάδοσιν καὶ διατήρησιν τοῦ χολερικοῦ μικροβίου περιστάσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ Ρωσικὴ Ἑταιρεία τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἔχει τὴν σήμερον κεφάλαιον 2,874,856 ρουβλίων. Ἐκ τούτων 800,758 ρουβλία εἶνε ἀποθεματικὸν κεφάλαιον προωρισμένον νὰ δαπανηθῇ μόνον ἐν καιρῷ πολέμου.

Εἰς τὸ διίστημα τῶν τελευταίων ἐβδομηκοντα ἐτῶν μετηγάστεισαν ἐξ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας εἰς Ἀμερικὴν 13,783,161 ἄνθρωποι. Ἐκ τούτων 4,504,128 ἦσαν Γερμανοί, 3,481,074 Ἰρλανδοί, 2,754,203 Ἀγγλοὶ καὶ Σκῳτοί, 1,067,348 Σκανδιναβοί, 434,488 Αὐστριακοὶ καὶ Οὐγγροί, 388,558 Ἰταλοί, 366,346 Γάλλοι, 324,892 Ρῶσοι καὶ Πολωνοί, 290,655 Κινέζοι, 171,269 Ἐλβετοί.

Ἡ σκηνὴ ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ : ὁ Ἀστυνόμος : Γιατὶ δὲν ἔφερες τὸ πορτοφύλι ἀμέσως ἅμα τὸ βοήκης ; Ὁ Λωποδότης : Ἦτον ἄργα, κύρ ἀστυνόμε. Ὁ Ἀστυνόμος : Καὶ τὸ πρῶν ; Ὁ Λωποδότης : Δὲν εἶχε μείνῃ τίποτε μέσα.